

Ishaja vsak dan razen nedelje in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori: 2637 S. Lawndale av.
Office of publication: 2637 So. Lawndale ave.
Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XIV. Cena lista je \$5.00. Entered as second-class matter January 25, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., sobota, 15. oktobra (Oct. 15) 1921. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 240.
Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burlison, Postmaster General.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

KONFERENCA O BREZPOSELNOSTI JE ZASPALA.

Prporočila je lokalnim oblastem in pravnim podjetnikom, da naj preskrbe delavcem delo — to je vse!

GOMPERS JE REKEL, DA SE MEZDE NE SMEJO ZNIŽATI.

Washington, D. C. — Konferenca za zmanjšanje brezposelnosti, ki je bila sklicana 26. septembra na željo predsednika Hardinga, je v četrtek končala svoje delo in legla k počitku.

Kaj je konferenca dosegla? Sprejela je kup resolucij, ki vsebujejo priporočila županom, guvernerjem in drugim krajevnim oblastnikom, da se pobrigajo za povprečje javnih del, ter kapitalistom, da najdejo mesta za brezposelne delavce — če je le mogoče. To je vse, kar je konferenca dosegla. Odobrenih je bilo vse polno načrtov, kako je treba urediti v industrijah to in ono, da se zmanjša brezposelnost, kako lahko pomaga kongres s sprejemom — carinske predloge, darilom pol milijarde dolarjev železniškim kolajm, refundiranjem zavezniških dolgov itd.

Razume se, da vsa ta priporočila ostanejo na papirju, izjemni morda nekaterih malenkosti. Kratkotrajno: problem brezdelja je zdaj odločen na mesta in občine, da se bavijo z njim in ga rešujejo kakor morejo in vedo. Pred zaključkom konference je bilo zaključeno, da se organizira stalni odbor, ki lahko zopet skliče konferenco, če bo treba. To je vse, kar je ostalo živga od slavne konference.

Zadnja seja konference je bila zanimiva. Odsek tovarnarjev, kateremu je predsedoval Ernest T. Trigg, delodajalec iz Philadelphije, je priporočil, da se deluje na splošno znižanje delavskih mezd, kar "mezde padajo bolj počasi kakor cene in prosperitete ne bo, dokler paralelno ne padejo mezde in cene na dno."

MORMONI MORAJO SKRBE TI ZA VSE SVOJE ŽENE.

Salt Lake City, Utah. — Zvezni sodnik Page Morris iz Minnesote, ki je začasno predsedoval zveznemu sodišču tukaj, je izjavil, da se naj vsak mormonec, ki ima po več žen, prisi, da skrbi za vse svoje žene. To je sodnik izjavil v zadevi žen umrlega Johna Becka, rudniškega magnata. Mormonska cerkev s svojimi višjimi duhovniki je vedno tajila, da je pri mormonih uvedeno mnogoženstvo. Zdej je mrs. Bertha Goss Beck s svojo tožbo kazala, da mormonska cerkev laže, če izjavlja, da ni pri mormonih uvedeno mnogoženstvo. Mormonski cerkveni dostojanstveniki in kapitalisti, ki so navadno enilisti ljudje, se seveda boje takih odkritij.

PREDLAGAN BANKROT PROTI KOMPANIJ IZDELALCEV CIGAR.

Boston, Mass. — Proti Boston-ski uniji izdelovalcev cigar je bila pri zveznem sodišču predlagana izjava bankrota od petih upnikov, kompanij oziroma podjetnikov. Podjetje unije izdelovalcev cigar je bilo organizirano, ko je več cigararjev tovarnarjev vzel dalje stavke zadnjega leta prelozilo svoja podjetja v druga mesta.

ŽELEZNIČARSKA ORGANIZACIJA ZASTAVLJAJO DNE 30. OKTOBRA?

Chicago, Ill. — V petek jutraj je bila objavljena vest, da so predstniki železničarskih organizacij določili 30. oktober za pričetek generalne stavke na železnicah v Združenih državah, ako se družbe do tega časa ne izrečejo za ponovno pogajanje o mezdah in delovnih pogojih. Stavka baže ne izbruhne naenkrat na vseh železnicah, temveč pojde po sekijah v presledkih par dni.

BRUTALNOST JEKLAR-SKEGA TRUSTA.

KADAR BODO DELAVCI IZSTRADANI, BODO SPREJELI ZNIŽANJE MEZDE.

V teh besedah se sproli vsa brezsrčnost nastavljenega priganja jeklarskega trusta.

Chicago, Ill. — "Vsaki dan je zaprtih več tovarn. Nobenega upanja ni, da se oživi produkcija in da konzekventno popusti brezposelnost, dokler delavci ne postanejo dosti lačni, da sprejmejo znižano mendo."

Taka je tista brutalna taktika, kakršne se poslužuje jeklarski trust proti delavcem in ki je bila odkrita, ko je te besede spregovoril Ross, superintendent v podjetju Wisconsin Steel Works, na shodu trgovcev v South Chicago. Shod je bil sklican, ker se je po okoliščinah raznesla vest, da so delavci prosili jeklarski trust, naj ustanovi živčni komisariat, ki jim bo prodajal živež po znižani ceni. Če so res delavci prosili kaj takega, tedaj so morali biti delavci, ki so nasprotniki delavske organizacije, ker noben delavec, ki je kdaj kaj ališal o delavski organizaciji ni tako neumen, da bo proslil svojega gospodarja, da naj dvakrat ima profit od njega. Prav nič mu ga vzame, ko dela zanj, drugič, ko kupi pri njem življenjske potrebnosti. Delavec, v katerem je kolikšak delavske zavesti, ni tako neumen, da bo proslil za tako šibo, ki naj ga tepe."

Ko se je po South Chicago raznesla vest, da jeklarski trust mogoče ustanovi živčni komisariat, so trgovci, ki prodajajo na drobno, sklicali sejo, da razpravljajo o znižanju cen. Na ta shod so povabili Rossa in Newtona, superintendenta Illinois Steel kompanije. Newton je v diskusiji povedal tole:

V vojnem času je bila jeklarska industrija, ki je poviševala mendo. Zdej smo vodilna industrija, ki znižuje mendo. Mi ne delamo tega, ker želimo znižati mendo. Včas se čudim, kako morejo delavci prenašati dolgotrajno trpljenje zaradi brezposelnosti. Ravno kar sem se vrnil s konference z Garyjem. On vedno misli le na blagostanje delavcev.

Ross je rekel: Jeklo ima zdaj predvojno ceno, medtem ko je delavska menda po trideset centov na uro za petdeset odstotkov višja kot pred vojno. Delavska menda je še vedno previsoka in od tukaj prihaja stagnacija v industriji. Vsaki dan je zaprtih več tovarn. Nobenega upanja ni, da se oživi industrija in konzekventno popusti brezposelnost, dokler delavci ne postanejo dosti lačni, da sprejmejo znižano mendo.

Nekemu trgovcu je bilo preveč in zaklical je Rossu v obraz: Umazanost je, da Illinois Steel kompanija plačuje tako nizko mendo kot po trideset centov na uro.

Končno je bilo naznanjeno trgovcem, da jeklarski trust ne bo ustanovil živčnega komisariata. Trgovci so ložje dihali, ko je bil shod zaključen.

Theodore J. V. Vind se je udeležil shoda kot zastopnik delavstva. Rekel je, da je bilo delavstvu vsiljeno znižanje mezd ali

V DOSEDANJH PRIPOROČILIH NI NIČ POSEBNEGA.

PROGRAM TOVARNARJEV ZA REŠITEV VPRAŠANJA BREZPOSELNOSTI NI BIL PREDLOŽEN DO ČETRTKA.

Lewisov program ni všeč pravnim bizniškim interesom.

Washington, D. C. (Fed. Press, Laurence Todd.) — Herber Hooverju se je posrečilo konferenco o brezposelnosti voditi še en dan okoli nevarnih kleči, ko se je konferenca sešla v torek in je sprejela več splošnih priporočil, ki so brez barve.

Program tovarniške skupine, priporočajoč Adamsonovega zakona za osemurni delavnik, odpravo železniškega delavskega odbora, znižanje delavske mezd in odobritev polmilijardnega posojila železniškim družbam, ki ga pripo-roča tudi predsednik Harding, se je odložil do četrta. Takrat bo predložen ta program kot program večine, proti kateremu je delavska manjšina.

Sprejeto je bilo poročilo odseka za delavske posredovalnice, da se dovolj \$400,000 za obnovitev zvezne službe za posredovanje dela, ki jo je odpravila republi-kanska večina v kongresu. V poročilu ni besed, ki se pešajo s pravnimi posredovalnicami za delo. Pričakovano se je, da poročilo obsodi vse pravnice posredovalnice za delo, izjemni posredovalnice, ki se pešajo s poselskimi službami.

Splošna priporočila, predložena v torek, ne odobrujejo železniškega posojila, ampak v njih je svijačno sestavljen odstavek. Odstavek se čita: "Izravnavna železniški razmer med vlado in železnicami pomeni takojšnjo potrebo povišane vzdrževanja in izboljšanja, ki uspešno pomnože šte-vilni železniških uslužbenecv in oživljajo splošno nastavljanje delavcev iz razloga, da so železnice pripravljene za pomnoženi promet, ko pride."

Predno je bilo tole sprejeto, je izjavil Matthew Woll za delavsko skupino, da so sprejeli splošni princip, ne pa definitivnih predlogov, zaradi tega bodo svoje nazore povedali v četrtek.

John Lewis, predsednik rudarske organizacije, je naznanil, da želi predložiti nekatere sugestije za regulacijo produkcije v rudniški in drugih industrijah. Hoover mu je povedal, da lahko svoje sugestije predloži odseku. Na to je Lewis predložil svoje sugestije odseku za organiziranje. V teku svojega govora je predložil tole:

1. Razkirjenje vladnega kredita delavcem in delavkam, ki so brez dela, do \$2,500,000. Tak kredit bi pomagal, da se vzdrži spoštovanje do samega sebe in da ostane obstoječa življenska mera za delavce. To je bilo sprejeto v Veliki Britaniji.

2. Ustanovitev sklada za podporo brezposelnih delavcev po podjetnikih na podlagi polovice mezd, ki jo podjetnik izplača s enim letu.

3. 8 preiskavo naj se doženejo profitti in delavske mezde, da je lahko določiti, kaj se naj zniža.

4. Nacionalizacija premogokopne industrije kot sredstvo, da se stabilizirata produkcija in zaposlenost in se ustanovi prilika cerna za konzumente.

O načrtu, po katerem se naj dovoli vladni kredit brezposelnim delavcem, kot se je dovolil bankirjem, izvoznikom, farmerjem in drugim, je Lewis rekel: "Namen tega načrta je, da so pomagajo brezposelnim delavcem s vladno pomočjo, ki so v potrebi. Njegove glavne točke so:

"(a) Da zvezna vlada po svojih navadnih bančnih potih ustala.

KAKŠNI PRIVATNI DELAVCI SO V VLADNEM DEPARTAMENTU ZA DELO.

San Diego, Cal. — (Federated Press.) — Iz Washingtona je prišla vest pred par dnevi, da je tukajšnji sodnik J. Edward Keating imenovan "posebnim pomožnim tajnikom" v departamentu za delo. Imenovan ga je tajnik za delo Davis, Keating je pred enim letom nahlulil stavkujoče razvalce leda s sledečimi besedami: "Ali nazaj na delo ali v ječo!" — Mnogi stavkarji so šli v ječo.

LANDISOVE PO-TEZE OKRITE.

DELAVSKA FEDERACIJA JIH JE POSTAVILA V PRAVO LUG.

Potase za "odprto delavnico" so bile izvršene.

Chicago, Ill. — Če bi bil sodnik Landis na seji Čikaške delavske federacije, to bi ga peklo po ušesih, kajti na seji se precej časa razpravljalo o njegovih potezah.

Federacija pravi, da je vse navadna poteza, kar je Landis podvzel proti tesarskim delavcem. Sodnik Landis jih je akual ostražiti, ker niso hoteli uporabiti materiala na poslopih, ki je šlo skozi stavkokaške roke. Povedal jim je, da trkajo na jetniška vrata. Rekel jim je, da kujejo zarote s namenom, da zadržujejo trgovino. Dejal jim je, da si ne želijo pomagati v ječo, ampak da si sami delajo pot vanjo.

Federacija je glasovala, da odobruje akcije tesarskih delavcev v izsuvanju sodnika Landisa, in je izrekla tesarskim delavcem, da naj se drže trdno svojih pravic kot unijski delavci in naj odklanjajo uporabo vrat okenskih okvirjev in drugih produktov, ki so jih izdelali stavkokaši. Dalje je izrekla federacija, da je Landis v smoti, ker je najvišje sodišče odločilo o stvari na ta način, da imajo unijski delavci pravico odkloniti material, ki so ga izdelali neunijski delavci ali pa kasneje.

Diskusija o stvari je pričela, ko je Philp, zastopnik lokalne organizacije tesarskih delavcev št. 62, poročal o boju, da se vzdrži \$1.25 mezde na uro, in da tesarski delavci ne bodo rabili neunijskega materiala. Dejal je, da so vsa poročila v listih napačna, ki poročajo drugače, češ, da so tesarski delavci sprejeli Landisovo ponudbo.

Ko je Philp nehal govoriti, je Frank Ryan, zastopnik organizacije železostavbiških delavcev št. 1, povdaril, da je pravica na strani tesarskih delavcev, ker je najvišje sodišče izreklo, da imajo strokovno organizirani delavci pravico odkloniti uporabo materiala, ki je bil izdelan v neorganizirani delavnici ali pa v kazni. Nadaljeval je, da ni prav nobene nevarnosti za tesarske delavce in da so Landisove grožnje navadne sovražnosti proti delavski uniji.

Ko je federacija zaključila to zadevo, je Lichtenstein, zastopnik lokalne organizacije pleskarjev in sobnih slikarjev št. 275, poročal, da so pleskarji in sobni slikarji nahajajo v ravno taki poziciji. Posrvani so bili, da pleska-jo lesene okraske na poslopih, ki so bili izdelani v neorganizirani delavnici. Oni so tako delo odklonili in ravno tako ne sprejmejo manj kot \$1.25 mezde na uro. Federacija je odobrila njih zahteve.

V ŠUMI IZGUBLJEN ZDRAVNIK REŠEN.

Atikokan, Ont. — Dva Indijanca sta našla zdravnika dr. Graham Cambera, ki so ga iskali dvanaest dni po šumi. Iskali so ga s letali, seveda zastoj.

Lewis suspendiral rudarje v Kansasu.

Howat in Dorchy, ki sta šla raje v zapor kakor pa da bi se podala industrijalnemu sodišču, sta odstavljena in Lewis je imenoval nove odbornike. Rudarji v Kansasu pa pravijo, da bodo prezrli Lewisov odlok in ne sprejmejo nove uprave. Governor Allen pozdravlja Lewisovo akcijo.

BITKE Z BREZPOSELCI V ANGLEŠKIH MESTIH.

Policija napadla brezposelne delavce pri demonstracijah v štirih mestih.

"KRUK ALI REVOLUCIJA?"

London, 14. okt. — Kriza brezposelnosti v Angliji je včeraj izvala velike delavske demonstracije v Londonu, Manchesteru, Sheffieldu in Dundeeju.

Več ko 20,000 brezposelnih delavcev se je udeležilo demonstracij v Londonu, ki so se vršile od treh popoldne do pozne noči in so končale z več bitkami s policijo, katere je napadla demonstrantje. Več delavcev je obležalo ranjenih pod policijskimi koli in nekaj šip na oknih je bilo razbitih.

Tri ure so korakali brezposelni po ulicah s godbami, rdečimi zastavi in protestnimi napisi. Eden naplavo se je glasil: "Kruh ali revolucija!" Ko so pa delavci hoteli zaviti na Trafalgar Square, kjer so vladne palače, je planila nanje policija na konjih in pričela mahati s koli po prvih demonstrantih. Kordon tisoč policistov je zapiral štrikot. Delavci so obstali pred kordonom in izbrali deputacijo pet moš, da obišče Lloyda Georgea. Policija je pustila deputacijo skozi svoje vrste, toda George ni bilo več v njegovi uradni rezideni, postal pa je plamo s obljubo, da predloži vprašanje brezposelnosti parlamentu, ki se otvori prihodnji torek. Demonstracije so bile nato končane.

Istočasno so se vršile demonstracije brezposelnih v Manchesteru, kjer se je 30,000 delavcev zbralo pred mestno hišo. Delavci so peli "Rdečo zastavo" in zahtevali pomoč. V Sheffieldu, velikem industri-jalnem središču, je demonstriralo 10,000 brezposelnih delavcev, ki so na shodu sprejeli resolucijo, zahtevajoč, da vlada poviša brezposelnostno podporo, odpre trgovino s Rusijo in izpusti iz zaporov vse politične jetnike. V Dundeeju na Škotskem se je sešlo več tisoč brezposelnih delavcev na Albert Square sredi mesta in od tod se je vršil obhod po ulicah. Policija je napadla delavce in jih razpršila. Vso noč je vlada velika razburjenost v mestu.

VRME.

Chicago in okolice: V nedeljo jasno. Južnozpadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24. urah: najvišja 61, najnižja 49. Sonce izide ob 7:04, zaide ob 6:10.

Pittsburg, Kans., 14. okt. — George L. Peck in Thomas Harvey, katera je Lewis imenoval začasnim predsednikom in tajnikom blagajnikom 14. distrikta rudarske organizacije, sta danes jutraj prišla v glavni stan unije in zahtevala, da se jima izroče vse stvari, ki spadajo organizaciji. John Fleming, ki nadomestuje Howata, je povedal Pecku in Harveyu, da stari odbor še vedno posluje, dokler rudarji sami ne sklenejo drugače. Ko pa je Peck le šil in se skliceval na odredbo Lewisa, je Fleming velel Pecku, da se naj po-be iz pisarne, rekoč, da ga ne briga, kaj dela Lewis.

Peck in Harvey sta nato ustano-vila "unijsko pisarno" v tukajš-njem hotelu in pričela pisati pisma na vse krajevne rudarske unije s pozivom na rudarje, da se takoj vrnejo na delo.

Peck in Harvey sta člana okrož-ne organizacije v Kansasu, toda oba sta Howatova nasprotnika. Na konvenciji v Indianapolisu sta oba glasovala proti Howatu in podpirala Lewisa v njegovem boju proti Howatu in ostalim odborni-kom okrožne organizacije v Kan-sasu.

Med rudarji v Kansasu vlada velika opornost proti Lewisu in najmanjša dvoma ni, da bodo podpirali Howata.

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
 Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.
 Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$6.00 na leto, \$2.50 za pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 za pol leta, \$1.55 za tri mesece, in za inozemstvo \$8.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom
"PROSVETA"
 2837-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
 Organ of the Slovene National Benefit Society.
 Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.
 Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

Datum v objavi n. pr. (Sept. 20-21) poleg valoga imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Posvetite jo posebno, da se vam ne utari list.

ALI SE IZPLAČUJE TRGOVSKO BRODOVJE V VLADNI UPRAVI?

V vojnem času so celo velebizniški listi pisali, da je treba zgraditi močno trgovsko brodovje, ki bo lastnina ljudstva in ga bo upravljala vlada v interesu ljudstva in ameriške trgovine.

Prišel je dan premirja in ti glasovi so utihnili čez noč. Malo smo čakali in v velebizniškem časopisu so se pričeli oglašati drugi glasovi. Nič več se ni pisalo in povdarjalo, da naj vlada upravlja trgovsko brodovje, ampak priporočalo se je, da naj se brodovje proda privatnim parobrodniškim interesom. To zahtevo so velebizniški listi zagovarjali z najbolj bedastimi argumenti. Najglavnej argument je pa bil vedno ta, da bo vlada obratovala trgovsko brodovje z veliko izgubo.

Pametni ljudje so vedeli, zakaj prihaja velebizniško časopisje s takim priporočilom dan za dnem v javnost, dokler ne doseže svojega namena v interesu privatnih parobrodniških in plovbenih interesov. Ljudje, ki dosti ne mislijo in radi verjamejo, kar jim drugi sugestirajo, čeprav je sugestija njim v škodo, so seveda verjeli vse, kar je velebizniško časopisje priporočalo, ki je zanje nezmotljivo sv. pismo.

In tako se je zgodilo, da ni bilo nič s trgovskim brodovjem pod upravo vlade, ampak pričele so se prodajati ladje privatnim parobrodniškim interesom.

V Avstraliji je tudi vlada v vojnem času kupila petnajst parnikov. Ko je minila vojna, so privatni parobrodniški interesi takoj opazili nevarnost, ki je zanje v tem brodovju. Avstralsko velebizniško časopisje je ravno s takimi argumenti pobijalo trgovsko brodovje v upravi vlade kot ameriško. Avstralski privatni parobrodniški interesi so šli še dalje in so ponudili vladi pet in dvajset milijonov dolarjev ali več kot dvakrat toliko, kot je vlada dala za brodovje. Vlada je pa rekla, da iz take moke ne bo kruha. Odklonila je ponudbo. Zakaj? Vlada se je prepričala, da se brodovje v upravi vlade prav dobro izplačuje, kajti petnajst parnikov je prineslo v treh letih več dobička, kot je vlada dala zanje. Avstralska vlada zdaj lastuje šest in šestdeset ladij, od katerih nekatere šele grade.

Ce je bilo brodovje v upravi vlade v Avstraliji dobičkanosno, tedaj je dokaz doprinešen, da bi se trgovsko brodovje v vladni upravi izplačalo tudi v Ameriki.

Skrbeti je treba, da se nastavijo taki ljudje, ki res nekaj razumejo o stvari, ki jim je izročena, pa gre, Rockefeller, Gary in drugi industrijski magnati tudi ne obravnavajo svojih podjetij, ampak imajo za to delo najete sposobne ravnatelje, delovodje in predelavce. In če kapitalisti lahko dobe sposobne ljudi za vodstvo svojih podjetij, zakaj bi jih vlada ne dobila, ki ložje plača ljudem na odgovornih mestih primerno plačo, kot pa privatni kapitalisti, ki v prvi vrsti gledajo le na svoj lastni dobiček.

Argument, da se brodovje v vladni upravi ne izplača in da bi se vsako leto morala plačevati izguba z javnim denarjem, je bedast in otročji. Ampak pri nastavljenju v javnih službah je treba gledati na sposobnosti ljudi, katerim je izročeno vodstvo, in ne na politično prepričanje človeka, ki se poganja za javno službo. Ko so na pr. socialisti prvokrat zmagali v Milwaukeeju, niso odstavili starih uradnikov, čeprav niso bili socialisti, ako so bili zmožni izvršiti svojo službo in jo tako izvrševati, da je imelo ljudstvo koristi od tega. Pri starih političnih strankah je treba odpraviti staro in grdo navado, da se zaposlijo v prvi vrsti politični protežiranci, pa se bo vsako podjetje izplačalo, ki ga prevzame vlada. Kajti, če se to zgodi, bodo na vseh vodilnih mestih ljudje, ki stvar razumejo in zvesto služijo vladi in ljudskim interesom.

Willard, Wis. — September je minil. Ta mesec je velikega pomena, ker odprejo se navadno tega meseca šole. Na tisoč slovenskih mater je poslalo otroke v šolo z namenom, da se izobrazijo in kaj dobrega naučijo. Predniki naši v nekdanji Avstriji so bili drugega mnenja. Po njihovem je bilo popolnoma zadosti, da se otroci nauče molitve in verovanja. Če so njihovi otroci znali čitati in pisati, to je njim bilo vseeno. Bil so v temi in tako so mislili, da moramo ostati tudi mi njihovi otroci. To so bili nezdravi, od na ljudstvo vplivajočih oseb umetno gojeni nazori, ki nam sedaj brezmejno škodujejo. Bili smo takorekoč oropani od naših prednikov, ker nam niso dajali potrebne vzgoje.

Slovenske matere, naj vam bo to vzgled, da ne posnemate vaših prednic in učite otroke to, kar je potrebno v življenju. V Ameriki je dosti prilike za dobro vzgojo otrok, zato se je poslužite, ker dobra vzgoja je najboljša daja za vaše otroke. Žal se tega nekateri še vedno premalo zavedajo. Mnogi ste se lahko že prepričali, da odrasli s osamili razredi ljudske šole veliko lažje dobi delo kakor pa odrasli s samo tremi ljudskimi razredi. Učence tudi ne more, ako ga veseli šola nadaljevati, če ne izvrši vaših ljudskih šol. Zato matere nošljajte redno otroke v šolo.

V naši naselbini je dosti otrok, ki so šolo končali že s 4 ali 5 razredom. Žalostno je, da jim stariši ne privoščijo več izobrazbe.

V naši naselbini se je priključila morilka — davica. Istrgala je dve otroka rojakom; 4 letnega Louisa Arha in 4 letno Mary Lakotič.

Pred nedavnim so se pobirali podpisi, da bi odpravili sedanjega župnika. Tu ni ne pomaga dasiravno se jim bo poarčilo, da bi župnika odpravili, bodo pozneje zopet pobirali glavo za drugega župnika. Skusite biti eden čas sami brez vsakega župnika da se boste prepričali, ali se da živeti brez župnika ali ne. — Carolina Zupančič.

Bryant, Okla. — Po vsej Ameriki so alabe delavske razmere, delavci se selijo iz kraja v kraj iskajoč dela. Stejem si v dolžnost, da tudi jaz nekoliko poročam o delavskih razmerah pri nas.

Premogorci v tujakani okoli obratujejo le po tri dni v tednu, graven tega pa je veliko premogorjev, ki čakajo že po tri mesece in tudi dalj, da se s delom prične. Valed tega ne svetujem nikomur, da bi se podajal sem za delom, ker istega tu ne bo dobil.

Dolžnost me vede, da se kot delegat združevalne konvencije zahvalim vsem clevelandskim rojakom za vpludnost in postrežljivost. Posebna hvala gre društvom, ki so toliko za nas štrvala in delegatom preskrbeli do zaključka konvencije izvršno sabavo. Dnevi prebibi v Clevelandu mi ostanejo vedno v spominu. Zahvaljujem se tudi društvu Stokeljnovi, ustanovalecu in delegatu za prijaznost in sabavo, ko sem bival pri njih.

Ce prav sem se v Clevelandu dobro zabaval, mi je vaceo žal, da sem samudil nekaj, kar se v Oklahomi ni pripeti vsake kvatre. Moj prijatelj in "šlofamerad" me je zapustil med časom, ko sem bil od doma. Rajsi kekor bi spal pri meni si je našel zakonski jarem. Želim vama Johnu in Slavki Cottman (prej Bombač) mnogos sreče v zakonu, čeprav sta nas tako tiho zapustila. — Jas pa ostal sam. — Oklahomski pošlar.

Ralph, Mich. — Svoječasno so nam pripovedovali o Antikristu, da bo prišel na svet in sejal med ljudi denar. Sedaj ga imamo Antikrista, ki seje denar, toda on ni za nas. Denar seje le onim, ki ga že imajo. Za nas takega Antikrista gotovo tudi nikdar ne bo.

Vse kar je slabega mora poginiti, da se nadomesti s novim in boljim, tako mora preiti tudi današnji slab gospodarski sistem in se nadomestiti s novim, boljim. Pri odpravi takega gospodarskega reda, pa je tudi treba dela. Vsi kateri smo ponjem prizadeti, moramo delati in gledati, da bodo prišli tja, kjer se sklepajo in predurajo zakoni, na

Agrarna revolucija v Rusiji.

Pile William Z. Foster.

(Copyright, 1921, by The Federated Press.)

Po splošnem načrtu opisovanja ruske revolucije v žirnih obrisih, tiskajočih se v različnih socialnih institucij, se hočem v tem sklopu dotakniti važnejših nčinkov, ki jih je imela revolucija na kmetu.

Milioni proizvajalcev v Rusiji se dele v dve velji industrijski delavci in kmetje. Kmetje so imeli doslej največ dobička od revolucije. Dočita se industrijski delavci še danes trudi za veliki tešavami, da reorganizirajo industrijo, katere pomenijo zanje gospodarsko samosvoboditev, so kmetje prvi dan revolucije postali gospodarji tiste matere zemlje, o kateri so sanjali stoletja, prepevali o njej in brepeneli po njej. Mnogi kratkovidni opazovalci so valed tega zaključili, da je bila ruska revolucija v svojem areu kmetaka revolucija.

Zemlja je bila izročena kmetom takoj po komunistični revoluciji v oktobru (v novembru po ruškem koledarju) 1917. To je storila boljševiška vlada, ki je pod kontrolno komunistične stranke, katere sestoji večinoma iz industrijskih delavcev. Socialni revolucionarji, stranka kmetov, so tudi imeli podoben agrarni program, toda oni so samo govorili kako bodo dali zemljo kmetom, storili pa niso nič, dasi so imeli osem mesecev časa, ko so bili na krmilo Rusije s menjševiki vred za časa Kerenskija. Čim pa so prišli na krmilo boljševiki, so takoj urešili kmetaki program in s tem korakom so si pridobili ogromne mase kmetov, ki so industrijskim delavcem pomagali izvršiti industrijsko revolucijo in premagati močno ter nevarno stranko socialnih revolucionarjev.

Dne 8. novembra 1917. je sovjetska vlada sprejela revolucionarno zemljiško naredbo. Najvažnejša točka te naredbe se glasi: "Privatna lastnina zemlje je za vedno odpravljena; zemlja se ne more več kupiti, prodati, dati v najem ali kot poročstvo za dolg niti ne sme na noben način priti v privatne roke. Vsa zemlja, bodi državna, cerkvena, privatna ali občinska, je tem potom zaplenjena brez odškodnine in odsej je lastnina vsega ljudstva in poslužiti se je smejo le oni, ki jo faktično obdelujejo." — Na temelju tega zakona je najmanj 500 milijonov akrov zemlje (natanečni številki nimam) prešlo iz rok parazitskih posestnikov v roke kmetov.

Izvajanje te drastične naredbe je bilo sprva prepučeno kmetom samim. Delavci so računali, da bodo kmetje pravičnejše in boljše rešili to vprašanje, ako se ga sami lotijo kakor pa mestni birokratje, ki ne poznajo kmetških razmer. Razen tega so imeli delavci več opravka z mesti, v katerih je vrela in z obrambo svoje republike, ki je bila tiste dni izpostavljena invaziji nemških čel. Končno je Rusija zelo prostrana in mestni delavci niso mogli vzeti kontrole nad oddaljenimi pokrajini, ki so izključno kmetake. Iz tega razloga so kmetaki sovjeti prevzeli zemljo in jo delili med kmete.

Konfiskacija zemlje predstavljaja najburnejšo in najsirovitejšo fazo revolucije. Vaški odbori (sovjeti) so naleteli na nebrojne težave. Prejtnji lastniki so se postavili v bran v nekaterih slučajih; bili so krvavi boji in napadi na gradove, samostane in imovitejšee kmete. Med kmeti samimi so se pojavili sebični in zgrabljivi elementi, ki se hoteli pograbit vse najboljše polje. Tako so nastali veliki prepiri in izvršenih je bilo mnogo napak. Naposled je bilo delo izvršeno kljub vsem težavam in oviram. Kmetaki razred je potlačil nasprotnike, pogladil neenakosti in dosegel primerno pravično razdelitev zemlje.

Po zakonu je zemlja še danes lastnina države in kmetje je ne posedujejo. Njihove pravice so pravice obdelovalcev. Obdelovalci smejo toliko sveta, kolikor ga morejo in ves pridelek je njihov. Od časa do časa se obdelana zemlja ponovno razdeli, tako da vsaka kmetaka družina dobi primerno delež po številu glav v družini.

Fini. Pododvajanje zemlje je odpravljeno. Sin ne more podelovati kmetije od svojega očeta. Nihče ne sme tirjati zase zemljo, katere ne more sam obdelovati. Moške in žene imajo enake pravice do zemlje.

Za nadzorovanje kmetijske industrije je bil ustanovljen poseben oddelček vlade, ki se imenuje poljedelski komisarjat. Ta oddelček je piramidistična struktura po vzgledu sovjetske organizacije. Na dnu je volost ali vaški odbor. Volosti nadzorujejo lokalne kmetake razmere; delodajalci, medelci itd. Volost obstoji iz enega ali več vasi, ki imajo skupaj 500 kmetov. Vaska vaa ima svoj volost, odroma več manjših vasi skupaj. Volosti volije delegate v okrožni kmetaki odbor, ki nadzoruje vaške odbore, obravnava širša zemljiška vprašanja v okrožju, deli svet za pašnika itd. Za okrožni odbor pridejo provinčni odbori, ki so enako organizirani, a nad vsemi temi je vsesrski zemljiški odbor, čigar področje se razteza nad vso republiko in je svezan z vsesrskimi sovjetskimi delavci in vojakom ter raznimi oddelki centralne vlade. Na tej odpora je ljudski komisar za poljedelstvo. Vsa zemlja, ki se rabi za poljedelstvo, žitarnista itd., je pod nadzorstvom tega odbora kot lastnina vsega ljudstva.

Dasiravno je sedanji agrarni aranžma veliko boljši kot pa prejšnji sistem privatnega lastništva in izkoriščanja kmetov, ni še nikakor idealni komunizma. Ravno nasprotno: komunisti ravnajo na sistem kot slah eksperiment, ki se nikakor ne ujema s njihovim končnim ciljem. Nov kmetaki sistem je popolnoma drugačen kakor sovjetski industrijski sistem. Preved je individualističen, in če se pusti njegov razvoj, bo ustvaril iz prejnjih veleposrestev ogromno številno buržoaznih kmetki, ki bodo tekmovali med sabo in ovirali napredek kmetijstva.

Nadri komunistov je produkcija na veliko, ki edina more dati delavcem v mestih in na delah pravi razmah socialnega napredka. Njihov namen je torej, da se individualno kmetovanje odpravi in nadomesti s umnim, znanstveno organiziranim kmetijstvom. To se je polagoma vršilo. Organiziranje so kmetijske komunije, ki kolektivno obdelujejo polja na najmodernejši način. Teh komun je vedno več. V prihodnjih par letih, ako bo Rusija imela mir, je upati, da se vse agrarni sistem spremeni iz sedanjega v novega. Nov sistem bo postal na isti podlagi kakor moderne industrije. Kmetov v sedanjem pomenu besede ne bo več, pač pa bodo zemljo obdelovali kmetaki delavci s pomočjo strojev in ves pridelek bo lastnina države, to je vsega ljudstva. Na ta način odpadejo majhna polja in posamezne njive. Zemlja se bo obdelovala na veliko v tiste svrhe, za katere je po svojih lokalnih razmerah in legah najbolj sposobna in uporabna.

RDEČI KRIŠ ZA RUSIJO.

New York, N. Y. — (Iz tujez. inf. urada) — Ameriški Rdeči križ bo pomagal olajšati strahne razmere, ki vladajo na Ruskem valed glada s tem, da stavi na razpolago zdravniške in bolničarske opreme, katere bodo od njega zahtevali in ki jih ima na razpolago. Ameriški Rdeči križ bo sam izbiral potrebno blago in bo odgovoren za dostavo; vsaka pošiljatev bo nosila sledeči naslov: "From the American Red Cross for the American Relief Administration for Russian Relief". Od časa do časa bo zdravniški upravitelj v Rusiji poročal centralni ameriškega Rdečega križa o dostavi in razdelitvi te pripomoči, tako da bodo vsi člani Rdečega križa obveščeni o delovanju društva o skupni pomočni akciji.

Za sedaj ameriški Rdeči križ ne bo poslal svojega oobja v Rusijo, razun morda enega ali dveh zdravnikov, ki bodo služili kot člani ameriške pomočne administracije. Amerika bo predstavljala skupno jednoto, ki prikoči v pomoč proti lakoti na Ruskem, in vsaka organizacija, ki prispeva, bo delovala potom organizacije g Hooverja. Za sedaj se ne bo spopadalo na obšinstvo za pomoč.

Delavci brez delavčnega časopisa se lahko volijo brez plačila. Vredite se in dajte svoje glasove "Prosveti" in

NEČAROVNIŠKO DEJANJE
CESARSKEGA ČAROVNIKA.

Zerudil se je pri zaslišanju pred kongresnim odsekom.

Washington, D. C. — Cesar-
skemu čarovniku kukluko-
soveev se je pri zaslišanju nekaj pripe-
tilo, kar dokazuje, da cesarski ča-
rovnik ni čarovnik. Mesto da "za-
čara" nasprotnike kukluko-
soveev, da se spremene v kamen ali da ne
morejo odpreti ust in tožiti ku-
kluko-
soveev, se je pa čarovnik se-
del na stol kot navaden slabik,
ki nima prav nobene čarovniške
moči, še manj pa fizične in mo-
ralne moči, da prenese tako zasli-
šanje.

Cesaraki čarovnik kukluko-
soveev — polkovnik William Joseph
Simmons, ki si je to vojaško kar-
no pridobil pri navadni brataki
podporni organizaciji. — je tožil,
da ga boli grlo in tare bronhijal-
ni katari, ko je prišel k zaslišanju.
Okoli vrata je imel ovito veliko
rdečo šerpo. Govoril je z večjim
ogljem kot po navadi. Ko je kon-
čal, je prišel kihati in sesedel se
je za stol, kakor da mu je prišlo
slabo. Ko so se kukluko-
sovevi zbrali okoli njega, je spregovoril, da
se čuti zopet trdnim in da se lah-
ko z zaslišanjem nadaljuje.

Pri zaslišanju je ponavljal to,
kar je govoril prejšnji dan. Govo-
ril je, da kukluko-
sovevi niso na-
sprotni židom, katolikom in za-
morem, ampak v svojo organiza-
cijo jih ne sprejmejo. Jezil se je
zopet nad C. Anderson Wrightom,
bivšim cesarskim "kligom".
Rekel je, da je Cezar imel svoje-
ga Bruta, Washington svojega
Benedicta, kukluko-
sovevi pa imajo
svojega Wrighta. Obdolžil je
Wrighta, da je spravljal v pro-
met slabe črte v Texasu, predno
se je pridružil kukluko-
sovevi. Zani-
kal je, da ima kukluko-
sovska or-
ganizacija pol milijona članov,
ampak samo devetdeset tisoč jih
je. Maškara oblika ne nosi
profita, je trdil Simmons, ker si
je komaj trideset odstotkov čla-
nov nabavilo maškarsko obleko.
Izpovedal je, da prejema en ti-
soč dolarjev plače na mesec in
da je bilo navzočih od 14 do 16
članov, ko se mu je določila pla-
ča.

ZAPLENJEVANJE MALCA IN
HMEJLA JE PRIČELO.

Washington, D. C. — Prohibi-
cijski komisar Haynes je za-
dal udarec onim, ki vare pivo.
Zaplenjevanje malca in hmejla je
pričelo pri trgovcih v Washingto-
nu. Komisar je izjavil, da je tako
zaplenbo odredil tudi v drugih
mestih.

Zaplenba je bila izvršena, da
se preiskusi ustavnost določbe v
Volksteadovem zakonu, ki se na-
naša na prodajo materiala, ki
služi za varjenje piva in drugih
opojnih pijač.

Vladni uradniki nimajo name-
na v tej kampanji prečkati do-
move.

INDIJANEC OBDOJEN ZARA-
DI UBOJA NA \$1.000 DENAR-
NE GLOBE.

Ponca City, Okla. — Indijane-
c Napoleon Buffalo-Head je bil
pred sodiščem obsojen zaradi u-
boja na \$1000 denarne globe. Ob-
tožnica mu je očitala, da je ubil
svojo ženo. Deset porotnikov je
glasovalo, da se spozna krivim
zaradi uboja, dva porotnika sta
vtrajala, da se Indijanec oprosti
vsake krivde. Končno so porotni-
ki napravili kompromis in so se
zedinili, da se Indijanec spozna
krivim uboja, a da se kaznuje sa-
mo v \$1000 denarne globe.

PREISKUJANJE ILLINOISKE
PROHIBICIJSKE PO-
STAVE.

Springfield, Ill. — Danes je
pričelo preiskovanje ill. tojake pro-
hibicijske postavne prei naj-
višjim sodiščem, da se dožene, če
je postava ustavna. Državo bo za-
stopal bivši senator Lawrence Y.
Sherman, ki je poznan kot stari-
na in velik nasprotnik delavstva.
Oglašal se je prostovoljno, ker ni
denar. Guverner Scull je namre-
č vrnil postavko, ki je dovo-
ljevala denar za izveditev prohi-
bicije.

KORUZA SLUŽI ZA KURIVO.

Je ceneja kot premog.

Windom, Minn. — V tukajšnji
elektrarni bodo rabili koruzo za
kurivo. Bušelji koruze stane le pet
in dvajset centov. Tudi farmarji
izjavljajo, da bodo kurili svoje
peči s koruzo.

Norfolk, Neb. — Bušelji koru-
ze na storu stane le šestnajst
centov, bušelji oluščene koruze pa
25 centov.

Lincoln, Neb. — Veliko far-
marjev v Nebraska se je odloči-
lo, da bodo kurili svoje peči s ko-
ruzo, ker je ceneja kot drugo ku-
rivo. Ponekod so farmarji zame-
njali koruzo za premog.

Sioux Falls, S. D. — Tukajšnji
farmarji v koruznem pasu so se
odločili, da ne bodo kurili s koro-
zo, čeprav je cena zanjo zelo niz-
ka.

Omaha, Neb. — W. F. Hubbard,
poljedelski agent iz Iowe, ki ima
svoj glavni stan v Council Bluffs,
je izjavil, da bodo farmarji v
Iowi kurili pozimi s koruzo, ker
je ceneja kot premog. Farmarjem
se ponuja za tono koruze \$5.40,
tona dobrega premoga pa stane
do \$11 do \$11.50.

LEVU JE PLOMBIRAL ZOBE.

New York, N. Y. — V pričo šte-
vilnih gledalcev se je izvršila v
newyorškem parku v kletki leva
imenovanega "Captain Jacka"
zobna operacija. Trije bolni zobje,
ki so povzročali levu zadnji čas
veliko trpljenja, so sedaj zopet v
redu, plimbirani. Operacijo je iz-
vršil dr. Gillespie. Prva se je
"Captain Jack" ustavljal, toda
zdravnik mu je dal v žrelo velik
železni z usnjem oblečeni drog, da
je bil prisiljen držati odprto žre-
lo. Tedaj sta pričela z operacijo.
Že skoro sta delo dogotovila, ko
se je lev oprostil droga naznanju-
joč v velikim rjovenjem. Poriniti
je bilo treba še enkrat drog v žrelo
in operacija je bila kmalu konča-
na; zobje pa v redu. Pri večerju
je "Captain Jack" po daljšem
času zopet prišel jesti.

MAŠKIRANCI SO PRETEPLI
ZAMORCA.

Longview, Tex. — Maskirani
drhal je ugrabila zamorca Char-
les Haglerja, hotelskega usluž-
benca, in ga odvedla iz mesta,
kjer ga je tako silno bicala, da
prihodnji dan ni bil za delo. In
zakaj se je to zgodilo? Maski-
ranci so rekli, da je zamorec rad
"pogledal v domove belopoltnih
ljudi," da vidi, kaj se v njih go-
di.

ZA PRIJETJE BANDITOV JE
RAZPISANA NAGRADA.

Detroit, Mich. — Osumljen poš-
nega ropa med Detroitem in
Windsorjem, Kan., je bil prijet
34-letni železniški uslužbenec
Carl Greece. Osumljen je tudi
pošnega ropa, ki se je izvršil
pred meseci v Toledo. Pošni de-
partment je razpisal nagrado
\$20.000 onemu, ki njame štiri zlo-
čince, kateri so pred kratkim v
neki noči odnesli 26 poštnih zavoj-
ev, med njimi priporočene zavoj-
e in vrednostne papirje v skupni
vrednosti \$50.000.

DEDEK JE UBIL ZATOŽNIKA.

Mac Olsany, Fla. — 13-letni
Lonnie Gainey je bil brez vsakega
poročstva predan sodniku, ker je v
Burnettovem šolskem poslopju
ustrelil svojega sošola 12-letnega
Leonarda Deggerja, sina nekoga
farmarja. Ta je menda učitelju za-
tožil, da nosi v žepu tobak, zato
ga je Gainey ustrelil.

OLJNA DRUŽBA NAJEMA
PRETEPAČE.

Bakersfield, Cal. — Stavkarji
so sami organizirali svoje redite-
lje, da ne pride do nasilnih de-
janj. To pa oljnim kompanijam
ni všeč. Stavkarji so zdaj opo-
zili guvernerja Stephensa, da je
Associated Oil kompanija pribe-
la avazati oborožene pretepače
in da se je bati, da pride do kr-
voprelitja.

NOVA REVOLTA INDIJOV NA FI-
NISKIH OTOKIH.

Sydney, Avstralija, 15. sept. —
(Feder. Press.) — Lastniki velikih
nasadov sladkornega trsa na Fi-
niskih otokih (Južni Pacifik) so
alarmirani vlad novega gibanja
med delavci iz Indije. Plantaini

pravijo, da so Indijci "zastupljeni
v boljše videnje". Ni dolgo te-
ga, odkar je bila končana šest-
mesečna stavka Hindujev na Fi-
niskih otokih in lastniki sladkor-
nega trsa so jim morali dati go-
tovo koncesijo, čeprav ne vsega,
kar so zahtevali stavkarji. Last-
niki se že nekaj časa pripravljajo
na znižanje meze Indijcem, ki so
itak že dovolj nizke; povprečna
meza je tri do štiri dolarje na
teden. Indijcem pa že dolgo časa
diha to, kar nameravajo planta-
niki, pa so se organizirali za
novo gibanje, ki je bolj politično
kot mezdno.

Bili so časi, ko se ni nihče bri-
gal za Indijce na Finih. Samo-
pasni lastniki sladkornega trsa so
jih imeli za sužnje in trpeli so jih
le toliko, da so jim delali. Toda
Indijci so spoznali, da brez njih ni
bogastva za plantažnike, in posta-
vili so se na stališče, da za njih
morajo veljati enake pravice ka-
kor za vse druge na otokih. Indijci
zahtevajo predstavnostvo v zaka-
nodajni zbornici in nedvomno ga
dobe. Na Finiskih otokih je
60.000 Indijcev, in če bodo solid-
ni kakor so bili v zadnjem boju,
izvojuje svoje industrijalne in
politične pravice.

Rusija uvede nov srebrni denar.

Riga, 14. okt. — Tu se poroča,
da je sovjetska vlada v Moskvi
sklenila uvesti nov denarni sistem,
čigar enota bo srebrna marka. Ru-
sija je dobila dovolj srebra v
cerkvarh. Srebrna marka bo imela
vrednost predvojnega rublja in se
bo zamenjavala za 10.000 papirna-
tih rubljev.

Križa v Nemčiji.

Berlin, 14. okt. — Politika
križa v Nemčiji je še vedno akut-
na. Vlada čaka na oficalno poro-
čilo lige narodov, predno poda
ostavko ali se odloči za kakšno
drugo akcijo. Med šleskimi Nemei
je veliko razburjenje in protestni
shodi so na dnevnem redu. Monar-
histični listi pozivajo ljudstvo "na
maščevanje". Po odloku lige na-
rodov dobe Poljaki dve tretjini
rudnikov v Šleziji in vse večje in-
dustrije v krajih, kjer so se pre-
bivalci z veliko večino izrekli za
Nemčijo pri plebiscitnih volitvah.

Lloyd George in Briand prideta
v Ameriko.

London, 14. okt. — Ministrski
predsednik Lloyd George se pri-
pravlja za odhod v Washington,
kjer se udeleži Hardingove konfe-
rence za omejitve oboroženja. Ako
ne pridejo kaki zadržki, bo Geor-
ge odpotoval okrog 1. novembra
v Ameriko.

Pariz, 1. okt. — Francoski kabi-
net je imenoval še ostale delegate,
ki se poleg Brianda udeležijo konfe-
rence v Washingtonu. Delegatje
so: prejšnji ministrski predsednik
Viviani, senator Albert Sarraut in
Jusserand, francoski poslanik v
Washingtonu.
Avstrijsko-ogrski spor je po-
ravnal.

London, 14. okt. — Avstrija in
Ogrska, ki sta se prepirali zaradi
Burske, sta se pobotali po svojih
poblaščenih na konferenci v
Benetkah. V četrtek je bil podpi-
san protokol med obema stranka-
ma, ki določa, da Ogrska obdrži
Oedenburg, največje mesto v spori-
ni deželi, v nekaterih krajih se pa
vrši plebiscit. Ogrska ima na-
logo, da ukroti vstaje in očisti
Bursko oboroženih tolp.

Francija bo pomagala Turkom, če
Grki udarijo na Carigrad.

Pariz, 14. okt. — "Le Matin"
poroča, da je bila Francija pri-
pravljena pomagati Kemal paši
v Mali Aziji pred nekaj tedni, ko
so Grki prodirali proti Angori.
Ministrski predsednik Briand je
baje rekel angleškemu vnanjemu
ministru na nekem sestanku:
"Tisto uro, ko bodo Grki korakali
proti Carigradu, se bo 24.000 fran-
coskih vojakov v Ciliciji pridru-
žilo Turkom. Najmanjšega dvoma
ni, da ne bi združeni Francozi in
Turki premagali Grkov."

Ogrski kmetje hočejo vladarja.

Budapest. — Kmetiška stranka
se je pri nekem konvntu potom
svojih zastopnikov izrekla, da ho-
če ponovno izvoliti vladarja in ga
postaviti na prestol potom parla-
menta.

Vsed teh ugodnih poročil Kori
že zopet tuhta in se nadeja, da bo
kmalu zopet sedel na troncu.

Ustanovitev azijske lige proti
belemu plemenu.

Tokio. — Ustanavlja se azijska
liga s Japonsko na čelu, kate-
re namen bo, boriti se proti "agres-
ivni politiki belega plemena".

Marki Okuma in drugi znani
Japonci so za to, da predvsem
pridobijo za svoj naor Korejca
dr. Pyu Toi Keija. Od njega je
baje odvisno, da pridobi večino
ljudstva za ta načrt.

Pyu pravi, da bi se glavni stan
vsaga gibanja ustanovil v Tokiju
in od tam naj bi se razširjala pro-
paganda po vsem azijskem časo-
pisju, da bodo domačini prišli na
odpor proti agresivni politiki belo-
kožcev.

Samomor kitajskega generala.

San Francisco. — General Lan
Way je bil šef štaba kitajske re-
publikanske vlade. Radi politič-
nih težkoč je izvršil samomor, ka-
kor pravi privatno poročilo. Way
je bil kakor kitajski Napoleon in
baje udeležen pri odstranitvi Ma-
džu dinastije.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press.)

Železničarji zahtevajo več soli-
darnosti. Na nedavnem zborova-
nju zastopnikov šestnajstih želez-
ničarskih organizacij, ki se je
vršilo v El Reno, Okla., je bila
sprejeta rezolucija za tesnejše
združenje železničarskih unij. Re-
zolucija zahteva, da odborniki
unij dosežejo sporazum za skupne
nastope, tako da bodo vse orga-
nizacije odgovorne finančno in
moralno kadar je ta ali unija pri-
zadeta v boju z družbami.

44-urni tedenski delavnik je
zdaj v splošnem uveden v New
South Walesu, Avstralija. Vse pri-
vatne industrije so bile primorane
sprejeti skrajšan delavnik, edino
podjetniki, ki obratujejo javne
naprave, so še obdržali 48 ur dela
v tednu, zato pa plačujejo delav-
cem za štiri ure mezdo, ki je do-
ločena šest časa. V mnogih avstra-
lskih industrijah je delo ob sobo-
tah popolnoma odpadlo, ker de-
lavci izvrše 44 ur dela v petih
dneh.

Detroitška delavska federacija
zahteva, da Ameriška delavska
federacija stopi v moskovsko stro-
kovno internacionalo.

Stavkajoči oljni delavci v Kali-
forniji zahtevajo, da jih guverner
zaščiti pred oboroženimi tolpami,
ki so jih organizirale oljne druž-
be.

Tekstilne organizacije v Zdru-
ženih državah zdaj glasujejo o
združenju vseh njihovih unij v
eno samo organizacijo. Izid sploš-
nega glasovanja bo znan v dveh
tednih.

Stavka krojačev v Philadelphiji,
ki traja že šest tednov, se nade-
ljuje. Krojači izdelujejo ženske
bluze. Vrste stavkarjev, katerih je
3000 — med njimi je veliko deklet
— so neomajane.

Kongres socialistične stranke v
Italiji se vrši te dni v Milanu.

Razne vesti.

Tirolski Nemci niso letošnji
zajeti. Ko so fakisti hoteli neko
boeosko pekovo prisiliti, da jim
prodaja kruh po polovični
ceni, se je spravl ves Boeen po-
konec in pogladi vsa narodnjak-
druhal dobro pobunkano v be-
g. Policieja je hotela miriti, a je dobi-
la svoj del. Potem se ji je zdelo
pametneje, da napravi s doma-
nim prebivalstvom skupno stvar
in pomaga pri zasledovanju ju-
naskih trikoloravcev.

Jauresjev morilec Raoul Vill-
lain je te dni poizkušal izvršiti
samomor, ker mu oče, ki je pred-
sednik civilnega sodišča v Reimsu,
ni hotel dovoliti, da se oženi.
"Tisto uro, ko bodo Grki korakali
proti Carigradu, se bo 24.000 fran-
coskih vojakov v Ciliciji pridru-
žilo Turkom. Najmanjšega dvoma
ni, da ne bi združeni Francozi in
Turki premagali Grkov."

Nova epidemija bolezni.

Holdroek na Angleškem je ne-
ka rodbina umrla na neznan bo-
lezni. V istem času so v Holdro-
eku našli mnogo podganjaskih mr-
lov, pri katerih so ugotovili,
da so umrle za epidemijo, ki je
bila dosej neznan. Katere ba-
cili pa so istovetni z bacili, ki so
jih našli v telesih mrtve rodbine.
Sumijo, da gre za epidemijo, ki
jo razširjajo podgane.

Slovenska Narodna

Ustanovljen 2. aprila 1894

Podporna Jedinota

Izdanje 17. Junija 1922
v četrty izdank

GLAVNI STAN: 2857-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbori

UPRAVNI ODBOR:

Pravoslavni: Viliam Culbert, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Katoliški: John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Evangeljski: John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

PROSTOTNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

OKOLNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

ZAPADNO OKOLNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Nacionalni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Tiskovni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Zdravstveni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Pravoslavni: Viliam Culbert, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Katoliški: John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Evangeljski: John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

PROSTOTNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

OKOLNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

ZAPADNO OKOLNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Nacionalni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Tiskovni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Zdravstveni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Pravoslavni: Viliam Culbert, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Katoliški: John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Evangeljski: John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

PROSTOTNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

OKOLNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

ZAPADNO OKOLNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Nacionalni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Tiskovni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Zdravstveni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Pravoslavni: Viliam Culbert, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Katoliški: John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Evangeljski: John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

PROSTOTNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

OKOLNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

ZAPADNO OKOLNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Nacionalni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Tiskovni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Zdravstveni odbori:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

Pravoslavni: Viliam Culbert, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Katoliški: John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Evangeljski: John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

PROSTOTNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

OKOLNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

ZAPADNO OKOLNI ODBOR:

John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
John Underwood, 2857-59 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

